

351.342
(060.1)

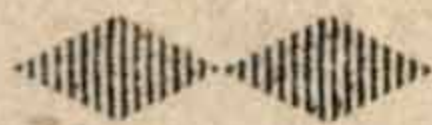
ПРИВРЕМЕНА ПРАВИЛА

ЗА

ВРШЕЊЕ ЖАНДАРМЕРИЈСКЕ
СЛУЖБЕ.

III. ДЕО.

Министарство правде

Бр.

57

X

ТИСАК КР. ЗЕМ. ТИСКАРЕ У ЗАГРЕБУ.

1920.

3339/II-1

ПРИВРЕМЕНА ПРАВИЛА

ЗА

ВРШЕЊЕ ЖАНДАРМЕРИЈСКЕ
СЛУЖБЕ.

III. ДЕО.

ТИСАК КР. ЗЕМ. ТИСКАРЕ У ЗАГРЕБУ.

Јул. 67,
3888/

Члан 1.

Регрутовање у жандармерију.

а) Поступак командира станице и његове дужности при регрутовању жандарма.

Дужност је сваког командира станице да увек даје обавештења оним ислуженицима сталнога кадра, подофицирима, капларима и редовима, који би му се обратили за ово и ради би били да ступе у жандармерију, а тако исто дужност му је да се разбере о владању и ранијем животу ових пријављених кандидата и све темељно утврди да се не увуку у жандармерију лоши и покварени елементи без икакве подобности и способности.

Штампане огласе, које повремено команданти жандармеријских бригада достављају жандармеријским станицама, а којима се војни обвезници, који су одслужили стални кадар позивају да ступе у жандармерију, треба код општина и на жандармеријским касарнама на згодном, истакнутом и видљивом месту истаћи тако да их свако читати узмогне.

*

Ти огласи садржавају све законске услове, под којима се може ступити у жандармерију, а садрже и особине које су за примање у жандармерију потребне.

б) Услови за ступање у жандармерију су следећи:

1. Да је поданик Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца.
2. Да је одслужио рок у сталном кадру а није старији од 35 година.
3. Да уме читати и писати.
4. Да је телесно и душевно посве здрав.
5. Да није жењен.
6. Да је беспрекорног владања и прошлости.
7. Да изјави да остаје у жандармерији најмање три године.
8. Да изјави да ће служити тамо, куда буде одређен.

в) Достављање молба за пријем у жандармерију.

Командир станице има дужност да за сваког онога, који би се на жандармеријској станици пријавио за пријем у жандармерију прикупи следеће податке.

1. О понашању: Каквог је понашања био пре ступања у војску? Каквим се занатом бавио? Дали је боравио изван родног места и где? У којој је општини и код којег газде, предузећа, фабрике и т. д. радио? Имали каквих исправа које посведочавају ово ње-

гово понашање и марљивост? Дали му је родбина на добру или злу гласу?

У случају да је молитељ у иноземству боравио треба командир станице ту околност да наведе у своме рапорту.

О понашању кандидата издаје уверење општина.

. Знање: Уме ли читати и писати, уме ли рачунати и које је школе похађао.

Кандидат је дужан, да пред очима командира станице напише молбу за пријем, излажући је редом по тачкама под б., коју командир станице прилаже свом рапорту.

3. Брачно стање: Јели ожењен, или нежењен? Има ли деце и колико? Да ли је малолетан или пунолетан: у овом случају, да није прекорачио 35 годину?

По овој тачки моћиће командир станице сигурне податке прибавити, ако се обрати на парохијалне власти.

4. Телесна способност: да ли је кандидат телесно доста развијен и да није нижи од 152 цм.

5. Поданство: да ли је држављанин Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца.

Командири станица имају молбе кандидата за ступање у жандармерију са својим рапортом, уверење општине о владању кандидата са војничким документима, о служби у кадру, достављати непосредно команданту жандармеријске бригаде, а концепт пак свога рапорта достављају на увиђај, редовним путем, до ко-

манданта батаљона, који га по увиђају враћа дотичној жандармеријској станици.

г) Начин решавања молба за пријем у жандармерију код бригада.

Чим командант бригаде добије молбу кандидата за жандармерију наређује ако одговара условима, да се прими.

То примање врши комисија.

Ова се комисија састоји из два жандармеријска официра и једног лекара.

Ако комисија нађе да је кандидат способан исти се распоређује и упућује у чету.

Ако је формацијско стање бригаде попуњено — доставља ове молбе командант бригаде команданту целокупне жандармерије — који исте упућује оној бригади — која своје формацијско стање није попунила.

Члан 2.

Давање обавеза.

Сваки кандидат има при ступању у жандармерију, поред поднете молбе и изјављене обавезе, још да да писмену обавезу по следећој форми.

ОБАВЕЗА.

Потписати се својеволјно и без сваког притиска обавезујем, да ћу у жандармерији Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца, уз прописане припадности, служити потпуне три го-

дине, рачунајући од дана када сам примљен у жандармерију.

Обавезујем се даћу тамо служити куда будем распоређен.

..... дне 19

Сведоци:

Н. Н.

Н. Н.

Н. Н. Н. чин

По истеку трогодишње службе ко жели да понови свој рок службе дужан је један до два месеца раније да пристане на рапорт те да изјави своју жељу и да даде нову писмену обавезу за даље sluжење на првоме року.

Садржај ове обавезе је следећи:

ОБАВЕЗА.

Потписати се својеволјно и без сваког притиска обавезујем, даћу у жандармерији Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца, уз прописане припадности, служити и даље још једну годину и то од ..... 19 .. год. до ..... 19 .. год.

Обавезујем се да ћу тамо служити куда будем распоређен.

..... дне ..... 19 .. год.

Сведоци

Н. Н. Н.

Н. Н. Н.

Чин

Н. Н. Н.

Командири станица имају да изврше са слушање, приме обавезу и са својим мишљењем да доставе редовним путем командиру чете и одговорни су да у прописном времену ово учине. Под строгом одговорности прибавити од

потчињених им жандарма, у прописаном времену обавезе и ове достављати редовним путем командиру чете.

Тако исто имају и своја саслушања са обавезом у прописаном времену да доставе редовним путем командиру чете.

Водници, спроводећи ова саслушања са обавезом командиру чете, дају своје мишљење, да ли дотични заслужује да му се останак на рок одобри или да му се не одобри.

Обавезе оних, за које је дато мишљење, да се у жандармерији — задрже — чувају се под кључем код командира чете, а саслушање са мишљењем доставља се команданту Целокупне жандармерије на решење, а обавезе пак са саслушањима оних за које је дато мишљење, да се у жандармерији не задрже — спроводе се и оне команданту Целокупне жандармерије, који одлучује хоће ли им се остатак одобрити.

Старе обавезе које су истекле, уништавају се код чете.

Члан 3.

Иступање из жандармерије.

Жандарми иступају из жандармерије:

1. Кад одслужи свој рок службе.
2. Кад се отпусте из дисциплинских разлога.
3. Кад буду осуђени због преступа или злочинства.

4. Кад докажу потребу да услед смртог случаја у кући постају једини хранитељи нејаке или немоћне задруге.

По тачци 1. жандарми, који желе по истеку дате обавезе да иступе из жандармерије, имају редовним путем да пристану на рапорт и да на саслушању изјаве, да не желе више да по истеку обавезног времена служе у жандармерији. Ово се саслушање својеручно написано и утврђено потписима два присутна сведока од командира станице доставља редовним путем тако да на један месец дана пре истека обавезе буде примљено у команди Целокупне жандармерије.

Одустане ли жандарм од изласка пошто је већ изјаву за отпуст предао има се ова његова молба накнадно доставити на надлежност команданту Целокупне жандармерије који ће одлучити да ли се молба може задовољити или се иста одбија.

По тач. 2. жандарм, који је више пута дисциплински кажњаван због лабавог вршења службе или лошег владања, биће из службе отпуштен решењем на предлог команданта бригаде.

По тач. 3. Осуда због преступа или злочина условљава уједно и отпуст из жандармерије. Овај отпуст одређује командант Целокупне жандармерије.

По тач. 4. На основу уверења издатог од стране општине, а овереног од стране среске власти, командант Целокупне жандармерије

може отпустити оне жандарме, чије је за-
дружно стање тако промењено да је жандарм
постао једини хранитељ нејаке или немоћне
задруге.

Члан 4.

Припремна служба жандарма.

Кандидати, који су примљени у жандар-
мерију служе у овој једну годину дана ради
припреме. Зато време носе назив »Припремни
жандарм.«

За време припремне службе свршавају
жандармеријску припремну школу. По истеку
једне године дана припремни жандарми преводе
се наредбом команданта бригаде дефинитивно у
жандармерију.

Овај превод врши командант бригаде, а на
основу оцена датих од стране водника и ко-
мандира жандармеријске чете.

Припремне жандарме, који због рђавих
карактерних особина, слабог понашања или
слабог напретка у обуци не дају довољне га-
ранције, да ће постати ваљани жандарми —
предлаже командант жандарм. бригаде — ко-
манданту целокупне жандармерије за отпуст.

Кандидати, који ступају у жандармерију,
задржавају чин који су и у војсци имали, но
без обзира на овај чин они носе назив увек
»Припремни жандарм; чин донешен из војске
носи се као видљиви знак његовог знања и до-

брог владања стеченог у војсци а за његово даље
напредовање у жандармерији, почев од при-
премног жандарма па даље у чин жандармериј-
ског каплара, поднаредника, наредника и офи-
цира, зависиће од свршених школа, показаног
успеха, владања и вршења службе. Чисто у
жандармерији — донет чин из војске нема ни-
какве везе са платама жандармеријских капла-
ра и подофицира. У службеним односима увек
је старији жандармеријски каплар и подофи-
цир од ових чинова.

Члан 5.

Унапређење у жандармерији у каплар- ски и подофицирски чин.

а) По истеку припремне године, а по поло-
женом испиту са успехом у припремној школи,
са добрим владањем и вршењем службе, када
одслужи 6 месеци као »жандарми унапређују«
се ови у чин »жандармеријског каплара«.

б) За »жандармеријског поднаредника«
унапређује се онај жандарм каплар, који је
добро свршио подофицирску школу целокупне
жандармерије, а одслужио је најмање једну го-
дину као жандарм. каплар и својим владањем
и примерним вршењем службе то заслужује.

в) За »жандармеријског наредника« уна-
пређују се они који су најмање две године као

жандарм. поднаредници служили, а свршили су добро подофицирску школу целокупне жандармерије а својим примерним владањем и вршењем службе то заслужују.

г) Они жандарми каплари који нису свршили подофицирску школу целокупне жандармерије али су доброг понашања, а за жандармеријску службу предани и у истој врло умени, могу се, после одслужења 5 година као жандарм. каплари унапредити у чин »жандармеријског титуларног поднаредника«, а када одслуже у чину титуларног поднаредника даљих 5 година у чин »жандармеријског титуларног наредника« могу се произвести.

Да се производство у целокупној жандармерији врши равномерно, командант целокупне жандармерије, на основу буџетске могућности, одређује, обзиром на претходно поднете предлоге у ранг, колико ће се жандарма и у којој бригади произвести у наредне чинове.

Члан 6.

Командири станица.

За командире жандармеријских станица могу се поставити они жандармеријски подофицири и каплари, који су са добрим успехом свршили подофицирску жандармеријску школу.

Постављање командира станице врши командант бригаде својом наредбом.

При овом постављању меродаван је ранг, који је за дотичног жандарма установљен при испиту по свршетку подофицирске жандармеријске школе.

Командири станица, који се покажу непоузданим и немарним у служби, који занемаре обуку потчињених им жандарма или имају слаб или никаков утицај на своје потчињене, или својим понашањем не покажу се достојни тога положаја на предлог водника, командира чете и команданта батаљона, наредбом команданта жандарм. бригаде смењују се са тога положаја.

Капларе и подофицире који су смењени са положаја командира станице — може командант бригаде — само на основу мотивисаног предлога водника — командира чете и команданта батаљона поново наименовати за командира станице.

У недостатку каплара и подофицира, који су свршили подофицирску школу може се привремено и на краће време поверити вођење жандарм. станице старијим и у служби искусним и поузданим жандармима, који нису свршили подофицирску жандармеријску школу.

Садањи жандармеријски подофицири који су свршили жандарм. подофицирске школе у бившој аустроугарској жандармерији равноправни су са оним жандарм. подофицирима који су свршили подофицирску школу у Каменици.

Заступник жандарм. водника је командир станице — која је у месту у којем се и вод налази.

Члан 7.

Заступници командира станице.

Свака жандармеријска станица треба да има, сем командира, и »заступника командира станице«. Наименовање »заступником командира станице« врши командант бригаде својом наредбом.

Предлог за ово наименовање чине водник и командир чете, а предлажу за то старије, у служби искусне и поуздане жандарме.

За време када командир станице није у станици заступа га његов заступник — на којег прелазе сва права, власт и дужност командира станице.

Члан 8.

Вође патрола.

Свака станица треба да има сем командира станице и његовог заступника и довољан број »Вођа патрола«.

Дужност је водника да изабере оне жандарме, који су способни за вође патрола — да се стара како би исти стекли што више стручног знања, и непрекидно води старање да му у

воду неби дошло до недостатка у добрим и спрежним »вођама патрола«.

Наименовање »вођа патроле« врши командант бригаде својом наредбом, а по предлогу водника, командира жандармеријске чете и команданта батаљона.

»Вођом патроле« може се наименовати само онај жандарм, који има беспрекорне оцене, који је поуздан а са обзиром на његову стручну спрему за ово способан.

Ови наименовани »вође патрола« носе у служби и изван службе »знак вође патроле«.

На станицама на којим нема за вође патрола способних жандарма, има се дотле, док се станица не додели један од наименованих »вођа патроле« — вођење патроле привремено поверити поузданом жандарму.

Овај нема права да носи »знак вође патроле«. Овај знак је искључиво одликовање наименованих »вођа патроле« који су за тај положај дорасли.

Члан 9.

Распоред жандарма.

При распореду жандарма на станице, ваља узети у обзир, да жандарми не буду распоредени у родна им места, или у своме реону, у опште у таква места, у којима из ранијег живота у грађанству имају познанства, или у места у којим су пре тога служили.

Код ожењених жандарма треба узети у обзир, да се не распоређују тамо од куда им је супруга родом.

Код распореда припремних жандарма на жандармеријске станице треба водити рачуна о томе, да командир дотичне станице са својих добрих моралних способности има још и способности за наставу и васпитање припремних жандарма у стручном и војничком погледу. Сем тога, треба припремне жандарме распоредити на такве станице, у чијим се реонима по највише јавна безбедност нарушава — да тако стекну потребну праксу у њиховој почетној служби.

Жандарми који врше подофицирску жандармеријску школу распоређују се такође првенствено на станице, у чијим реонима се врло често нарушава јавна безбедност, да им се тиме пружи прилика да своје теоретско знање примене, прошире и допуне ваљаном праксом.

Распоред жандарма по жандармеријским станицама врши командант жандармеријске бригаде а на предлог командира чете и команданта батаљона.

Жандарми који су упућени у подофицирску жандарм. школу воде се по формацијском стању код оне чете и оне жандармеријске станице, од куда су у школу упућени и сматрају се да су за то време одкомандовани, при школи.

Укажели се потреба, да се који припремни жандарм после свршене припремне школе распореди на другу, а не на ону станицу на

коју је приликом пријема у жандармерију био распоређен — има командир чете благовремено ставити предлог за његов премештај.

Члан 10.

Премештај жандарма.

Пошто успешно вршење службе захтева познавање места, прилика и људи, у интересу саме је службе јавне безбедности, да се жандарми устале на станицама и да се само из важних и оправданих разлога премештају.

Жандарме једне станице тако сменити, а да бар половина не познаје места, прилике и људе, била би погрешка, те се на овај начин смењивање жандарма мора избегавати.

Многе личне промене (наименовања, унапређења, прелаз у грађанску службу и т. д.) саме по себи условљавају силом број премештаја. Ако водник и командир чете не доведу у склад све околности, које су од уплива за премештаје и ако се не осврну на одношаје и прилике, које се могу предвидети и избећи — непрестано ће се жандарми на станицама смењивати, са чега ће неминовно трпети служба јавне безбедности.

Када се стављају предлози за премештај жандарма увек треба узети у обзир односе и прилике станичног реона, важност станице,

способност и поузданост жандарма који се за премештај предлаже а исто тако и његове приватне и личне односе те да не дође опет наскоро до нових предлога и премештаја, који су на штету службе и жандарма.

Мада је у интересу службе, да се жандарми на станицама устале ипак много-годишње учешће жандарма на једној истој станици није добро ни по службу, а ни по самог жандарма. Међу тим за млађе жандарме потребно је да станице мењају и тиме стекну што више искуства и праксе.

Премештаје жандарма врши командант бригаде, а на основу претходног предлога водника, командира чете и команданта батаљона.

Само у хитним случајевима може водник (командир чете и командант батаљона) жандарма одмах, ако то захтева интерес службе или дисциплине и реда, на коју другу станицу прикомандовати а у том случају предлог за премештај накнадно доставити команданту бригаде на одобрење.

У крајевима, где станице нису још устројене и где жандарми у погледу вршења службе стоје на расположењу органа државних управних власти, све док се потпуно не изведе организација жандармеријске службе, премештаји жандарма има да се врше по претходном споразуму са шефовима државних управних власти.

Члан 11.

Прикомандовање жандарма са једне станице на другу као и груписање жандарма ако то интереси службе јавне безбедности захтевају, врши водник и командир чете.

У сваком случају извештавају о томе команданта бригаде, наводећи разлоге за ово.

Тако исто извештавају команданта бригаде и када се жандарм врати са прикомандовања (груписања) на своју станицу.

Под редовним околностима не треба жандарма у једној години више од једном на другу станицу прикомандовати и не на веће удаљености од 25—30 км. Ово не важи за груписања пошто се ова груписања врше по потребама службе без обзира на одстојање.

Горе описани начин прикомандовања и груписања важи за оне жандармер. јединице, где су жандарм. станице већ образоване и где потпуно функционишу. За оне области где организација жандармер. станица још није спроведена и до дана док се ово потпуно не спроведе важи за прикомандовање и груписање жандарма следеће:

1. Прикомандовање и груписање жандарма у једном округу врши командир жандарм. чете на позив окружног начелника.

2. Прикомандовање и груписање жандарма који се не могу из једне чете груписати, а могуће их је груписати из батаљона — врши командант батаљона.

Поступак код тога је следећи:

Окружни начелник за потребно груписање обраћа се с молбом Министру Унутрашњих Дела.

Министар Унутрашњих Дела позива команданта целокупне жандармерије — да се груписање изведе, а овај преко команданта бригаде издаје наређење команданту батаљона — који прикомандовање односно груписање има да изврши.

3. Прикомандовање и груписање жандарма већег обима, које командант батаљона, обзиром на бројно стање свог батаљона не може извести врши командант бригаде.

Поступак код тога је као што је под тач. 2. наведено.

Ако нема времена за међусобно споразумевање, како је то под тачком 2. и 3. наведено, на позив окружног начелника — командант батаљона изводи груписање. О овоме извештава окружни начелник Министра Унутрашњих Дела, а командант жандарм. батаљона депешом извештава команданта бригаде.

Сви надлежни фактори одговорни су, да се груписање жандарма само у случајевима стварне потребе врши, да се врши сразмерно и да командант или командир који груписање одређује ово изведе без штете по стање јавне безбедности поверене му територије.

Сви надлежни фактори треба да имају у виду, да се прикомандовани жандарми одмах

врате у своје јединице, чим прође потреба груписања. Задржавати прикомандоване жандарме и преко потребе по извршеној задаћи најстроже се забрањује.

Све жандармеријске јединице треба да воде тачну евиденцију прикомандованих жандарма.

Жандармеријске старешине имају приликом својих обилазака контролисати да ли се тачно поступа по одредбама овога члана.

Члан 12.

Познавање личних односа жандарма.

Дужност је сваког старешине, да потпуно познаје личне односе и особине потчињених му жандарма. Ово је од битног значаја за ваљан поступак према жандармима.

Сваки претпостављени старешина мора знати: шта је био жандарм у грађанству пре него ли је примљен у жандармерију; какве је школе свршио: код које је трупе и колико у војсци служио, да ли је и који чин у војсци добио.

Колико служи у жандармерији, на којим је жандарм. станицама до сада служио, има ли и која добра својства или је склон и каквим манама; какве је стручне способности; да ли је одликован и похваљен и за каква дела; да ли је кажњаван од кога и колико пута; како је употребљив у служби и да ли ову успешно и са поуздањем врши.

Члан 13.

Одликовања, похвале и награде.

За ревностну и нарочито успешну службу жандарм се може одликовати: похвалом, одличјем, новчаном наградом, унапређењем у старији чин, ако иначе одговара и осталим условима за ово, а одликовања и похвале врше се по постојећој уредби о додељивању награда.

Да ли се жандарм има новчано наградити, оцењује и решава, и висину награде одређује Министар Унутрашњих Дела — на предлог команданта целокупне жандармерије.

Члан 14.

Примање награда и потпора од ненадлежних.

Примање награда или подаривања ма које врсте или ма од кога, без претходне дозволе команданта жандармеријске бригаде забрањено је.

Није умесно молити управе разних установа и добара (властништва) да потпомажу станичне менаже — бесплатним дрвима, житом и другим животним намирницама.

Евентуалне молбе не смеју командири станица нипошто достављати својеволно и непосредно, већ увек редовним путем преко свога водника који ће ове молбе, пре но што их даље

спроведе, испитати у погледу оправданости и умесности.

Више тражити, но што је безусловно потребно, на поклон добивена дрва и друге ствари продати, дрвима трговати и т. д., недостојно је и врло штетно по углед станице и жандарма, па је стога и строго кажњиво, јер доводи непристраност жандармерије у питање и уди добром гласу и угледу жандармерије.

Члан 15.

Осуства.

За поступак при тражењу осуства важи правило службе I. део као и уредба о положајима, надлежностима и властима старшина у војсци.

По овој уредби надлежни су за давање осуства:

1. Командант целокупне жандармерије:
  - а) Официрима на командантском положају — до 3 недеље.
  - б) Официрима на командирским и водничким положајима — до 6 недеља.
  - в) Жандармеријским подофицирима и капларима и жандармима до 12 недеља.
- Ван државе свима до 10 дана.
2. Команданти жандармеријски бригада:
  - а) Официрима на командантском положају — до 2 недеље.

б) Официрима на командирским и водничким положајима — до 4 недеље.

в) Жандармеријским подофицирима и капларима и жандармима — до 8 недеља.

Ван државе свима до 1 недеље.

3. Командант жандарм. батаљона :

а) Официрима до 1 недеље.

б) жандармеријским подофицирима, капларима и жандармима до 15 дана, и то у држави.

4. Командир жандарм. чете.

а) Официрима до 3 дана.

б) Жанд. подофицирима, капларима и жандармима до 7 дана — само у држави.

5. Водник жандарм. вода:

Жанд. подофицирима, капларима и жандармима — до 5 дана само у држави.

6. Командир жандарм. станице.

Потчињеним му жандарм. подофицирима, капларима и жандармима може дозволити одлазак до 12 сати — и то само једном месечно.

Помоћници команданата за време обиласка станица имају права и власт команданата чији су помоћници.

Молбе за осуства имају се службеним редом доставити оном старешини који је надлежан за давање осуства.

Депешом се може тражити осуство само из изванредних, врло важних и неодложних породичних или приватних разлога, када нема времена, да се писмено осуство тражи. У овом слу-

чају увек се има платити и одговор за двадесет речи.

Да ли су молбе за осуства, која су депешом достављене, оправдане — треба да се старешине накнадно осведоче.

Молбе за продужење осуства треба благовремено доставити, да одлука пре стигне молитељу, него ли му прво осуство истиче.

Објаве издаје онај старешина који је осуство дозволио, а код осуства која су депешом дозвољена водник или командир станице.

О одласку и повратку са осуства командир станице извештава службеним редом — до закључно команданта бригаде — оног старешину — који је и дозволио осуство.

Ако је командант (командир, водник) у месту у којем је и станица — онда се одлазак и повратак са осуства јавља на рапорту.

Објава се враћа оном старешини, који је исту издао.

Члан 16.

Владање жандарма на осуству.

1. Жандарме треба пре поласка на осуство упозорити на прописно понашање као и на одржавање потребних прописа по правилу службе I. део.

Жандарми су дужни јавити о доласку на осуство као и о одласку са осуства, ако осуство

више од три дана траје, оној жандармеријској станици, у чијем ће реону осуство пробавити.

2. Жандарми — жанд. станица позвани су да воде надзор да се жандарми, који у њиховом реону осуствују владају и понашају онако како то жандармима доликује.

Ако осуствујући жандарми учине штогод противу правила и прописа, командир станице дужан је да ово одмах извиди и достави извештај старешини осуствујућег жандарма, који ће даље поступити по надлежности.

3. Командири жандармеријских станица имају и жандарме који су на боловању исто тако контролисати као и наведене под тач. 2.

Члан 17.

Боловања.

Боловања дозвољавају се на основу војно-лекарских прегледа; боловања одобравају исте оне старешине, који и обична осуства одобравају.

Члан 18.

Санитетска служба и лекарски прегледи на жандармеријским станицама.

1. Опште.

Командир жандармеријске станице дужан је старати се да се одржи физичка способност

потчињених му жандарма. За ово је један од главних услова да се тело чисто држи и да се веш што чешће мења.

Жандарм болешљивог изгледа или привидно болестан има се привести лекару.

Тамо где нема лекара може жандарм само 5 дана остати болестан на станици, а шести дан треба болесника ради нужног лечења предати у најближу болницу.

Нађе ли лекар да није потребно болничко лечење, може водник дозволити да жандарм сме 8 дана остати болестан на станици.

Дозволу за лечење на станици преко 8 дана даје командант бригаде а на основу лекарског уверења.

Ово своје право може командант жандармеријске бригаде пренети и на команданта жанд. батаљона.

Санитетску службу врше војни лекари, у месту где их има, а у местима где војних лекара нема, окружни, срески и општински лекари, и то бесплатно.

По тач. 164. правила службе I. део, имају се подврћи редовном лекарском прегледу једанпут недељно само припремни жандарми.

Ако у месту жанд. станице нема лекара — онда се не може вршити редовни лекарски преглед. Довољно је да се на таквим станицама припремни жандарми једном месечно лекарски прегледају. Ови лекарски прегледи имају се оба-

вити погодним начином т. ј. када се изашиље патрола службено у таково место где има лекара.

Патроле изашиљати само ради лекарског прегледа — сем случаја, када жандарм збиља боли, — није дозвољено.

О предаји жандарма у болницу извештава командир жанд. станице командира чете рапортом, уз који прилаже извод из књиге болујућих жандарма.

Командир чете извештава о овоме рапортом команданта бригаде.

О повратку из болнице јавља командир станице командиру чете — а овај команданту бригаде.

Најстрожије има се поступити против оних жандарма који се претварају да су болесни (симулирају) као и против оних који болест на станици сами потајно лече.

О сваком боловању као и излеченим жандармима на станици командир станице јавља командиру чете. Овом рапорту има се приложити извод из књиге болесних жандарма.

Ако жандарм често побољева, онда се има узрок истражити и предузети мере, да се узрок побољевања отклони.

Треба обратити пажњу и на то да ли нема који жандарм какву телесну ману, која га чини неспособним за жандармеријску службу.

2. Купање жандарма.

На купање полазе сви од службе слободни жандарми заједно под командом — командира станице или његовог заступника и то на оно место које је од власти зато одређено.

У осталом важе прописи члана XIX. правила службе I. део.

3. Лекарски преглед жандарма који иступају из службе.

По војничким прописима може се само онај жандарм из службе отпустити, који није заражен каковом прилепљивом болешћу па зато треба да се сваки жандарм пре отпуста прегледа лекарски.

Овај преглед врши се по нарочитом списку — и то за сваког жандарма засебни списак.

Списак саставља и потписује командир жанд. чете.

При прегледу присуствује један официр, па по извршеном прегледу списак оверава лекар и официр, који је присуствовао прегледу, и враћају списак командиру.

Командир доставља овај списак команданту бригаде.

Ако лекар пронађе да је жандарм каквом прилепљивом болешћу заражен — упућује га у болницу.

Ако се жандарм отпусти из жандармерије на основу мишљења супер-ревизијоне комисије

— не треба да се при отпусту из службе прегледа лекарски.

4. Поступак са припремним жандармима који побољевају.

Припремни жандарми који често побољевају и услед тога не пружају довољне гаранције — да ће напоре у служби моћи поднети имају се подврћи строгом лекарском прегледу па ако лекар нађе да су неспособни за поднашање повећаних напора у служби — треба их предложити за отпуст из жандармерије.

5. Поступак ако жандарм буде у служби озлеђен.

Када жандарм буде озлеђен у служби, па макар озледа и незнатна била, — доставља командир жандармеријске станице случај службеним редом — командиру чете.

Свом рапорту приложи уверење лекара или извод из болесничке књиге.

Командир чете наређује, да водник извиди случај приликом свог редовног обиласка станице.

Водник саслуша озлеђеног жандарма и све сведоке који су случају били присутни. Сем тога има водник прикупити све доказе, који су потребни да се разјасни случај.

Ако жандарм успркос задобивене озледе може даље служити — доставља се акт о његовом озлеђењу командиру чете на чување.

У случају премештаја жандарма шаљу се ова акта његовом командиру чете.

Ако се жандарм упути пред супер-ревизиону комисију — шаљу се ова акта команди бригаде, која их приложи актима за супер-ревизиону комисију.

6. Посета жандарма у болницама.

Жандарме који су у болници треба сваке седмице једном да посети и запита их за њихове молбе и жеље у местима, где је вод и чета, водник. Ако је водник одсутан онда командир чете.

У местима где је само вод — водник.

У местима где је само жандарм. станица командир станице.

7. Поступак са жандармима, које бесна животиња уједе.

Жандарме које бесна животиња уједе треба одмах лекару привести, који ће наредити у коју се болницу имају предати.

8. Поступак са умоболним жандармима.

Ако жандарм на жанд. станици постане умоболан има се уз сигурну пратњу спровести у најближу болницу.

9. Поступак у случајевима неприродне и насилне смрти жандарма.

Командир станице на којој се деси случај изненадне неприродне или насилне смрти има

то одмах и депешом јавити своме воднику, командиру чете, команданту батаљона и бригаде као и надлежној иследној власти.

Командир станице води старање, да леш у колико је могуће, остане у положају како је наступила смрт.

Позвана комисија за увиђај састоји се од једног жандарм. официра, једног лекара, једног жандарм. подофицира и представника иследне власти.

Један од ових чланова комисије је водник, умрлог (убијеног) жандарма, који чим добије депешу одмах пође на лице места. Ако је водник осутан, командир чете одређује којег другог водног официра.

Комисија има установити личну истоветност мртваца и пре свега осведочити се о томе из којег је узрока смрт наступила. Да се ово посљедње утврди треба писмено саслушати све сведоке, који знају што год казати о смртном случају.

Мишљење лекара прилаже се протоколу.

Комисија треба даље да утврди да ли је смртни случај наступио :

- а) Без ичије кривице.
- б) Сопственом кривицом (самоубиством) ;
- в) Или туђом кривицом.

У случају под а) после извршења евентуалне потребне секције — одређује жандарм. официр укоп леша.

Ако је смрт проузрокована самоубиством,

има комисија извидети, из којих је разлога самоубиство извршено.

Резултат ових увиђаја треба изнети на крају протокола, а лекар има у свом мишљењу да наведе : налазим да је потребна секција леша или не.

Код покушаја самоубиства треба описани поступак сходно томе применити.

Ако је смрт несумњиво проузрокована услед властите кривице, одређује се укоп леша, како је под тач. а) наведено.

Кад комисија утврди или се породи сумња, да је смрт туђом кривицом проузрокована има се о томе надлежна иследна власт извести — да поведе нужно ислеђење.

Протокол комисије треба да има следећи садржај :

1. По чијем се налогу извиђај води.
2. Где је и кога дана протокол састављен.
3. Шта је предмет извиђаја.
4. Који су чланови комисије.
5. Опис учина. — Положај леша.
6. У што је леш обучен.
7. Како је смрт проузрокована.
8. Предмети који су код леша пронађени.
9. Ко је утврдио истоветност мртваца.
10. Саслушање сведока.
11. Мишљење комисије.

12. Потпис комисијских чланова.

Овом се протоколу прилаже мишљење лекара.

Ови протоколи достављају се команданту бригаде.

Члан 19.

Спрема и постављање жандармеријских подофицира за чиновнике.

Регулисано је законом о устројству војске.

Члан 20.

Женидбе жандарма.

Привремено регулисано наредбом Господина Министра Војног и Морнарице.

Члан 21.

Жандармеријске школе.

Жандармеријске школе деле се :

- а) Жандарм. припремне школе ;
- б) Школе за вође патрола ;
- в) Подофицирска школа целокупне жандармерије ;
- г) Курсеви за жандарм. офицере.

Жандармеријске припремне школе и школе за вође патрола држе се по бригадама.

Програм за рад у овим школама, као и трајање појединих курсева одређује се засебним наредбама.

Подофицирска школа целокупне жандармерије — основана је Правилном о устројству жандармеријске подофицирске школе одобреним са Ф. Ђ О. Но. 102.039 од 1. фебруара 1920. год.

Члан 22.

Јављања.

У месту у коме се налази жандармеријска станица, а међутим кад у том месту не постоји гарнизон, командир станице дужан је, да се лично јавља својим претпостављеним старешинама, кад ови долазе у место где се жандармеријска станица налази.

Командир станице увек се има јављати и официрима који по приватном или службеном послу долазе у дотично место.

Ако је командир станице одсутан јављаће се његов заступник, ако је и овај одсутан онда најстарији жандарм — који се на станици буде налазио.

При доласку окружних и среских начелника и њихових заступника, изасланика Министра Унутрашњих Дела и изасланика покра-

јинских влада — дужан је командир жандар-
меријске станице (у његовом осуству његов за-
ступник) да им се представи.

Ново постављени командир станице дужан
је по пријему дужности да се представи свима
старешинама власти у дотичном месту.

Министарство Војно

Опште војно одељење

Генералштабни одсек

Министар Унутрашњих

К. пов. Ф. Ђ. О. Бр. 50.855

Дела

22. фебруар 1920. год. **Светозар Прибићевић** с. р.
у Београду.

Министар Војни и Морнарице,

Генерал,

Бранко Јовановић с. р.

Јун. 61
38881